

BİLGİ NOTU

Tarih : 03.05.2026

Konu : Herat'ta düzenlenmesi planlanan “Sultan Hüseyin Baykara” temalı bilimsel Konferans

Kimden : Herat Başkonsolosluğu (Afganistan)

“1. Dışışleri Bakanlığı Herat Temsilciliğinden alınan bilgiye göre, Herat Valisi Nur Ahmed İslamcar imzasıyla anılan temsilciliğe iletilen bir yazıda, Timurlular döneminin en önemli tarihi ve kültürel şahsiyetlerinden biri olan "Sultan Hüseyin Baykara" temalı bilimsel bir konferans düzenlenmesinin talep edildiği, Baykara'nın hayatını ve Herat ile İslam dünyasındaki tarihi ve kültürel rolünü ele alacak bu konferansın tertip edilmesinde ilgili kurum ve kuruluşlarla eşgüdümü sağlama görevinin Dışışleri Temsilciliğine verildiği öğrenilmiştir.

Konuya ilişkin olarak görüşülen Herat Dışışleri Temsilci Yardımcısı Rahmetullah Feyzan, Dışışleri Temsilciliğinde ahiren yapılan bir toplantıda bu amaca matuf resmi bir komisyon teşkil edilerek görev dağılımının yapıldığını, başkanlığını Herat Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde görevli Prof. Muhammed Davud Münir'in (Eski Herat Yazarlar Birliği Başkanı) yapacağı komisyonda kendisinin de başkan yardımcılığı görevini yürüteceğini, ayrıca komisyon üyeleri içerisinde Herat Üniversitesi'nin yanısıra Galib ve Cami üniversitelerinden akademisyenler ile Herat Gazeteciler Birliği ve Herat Yazarlar Birliği yetkililerinin bulunduğunu, Herat Enformasyon ve Kültür Müdürlüğünün de işbirliği yapılacak başlıca kurumlardan biri olduğunu ifade etmiştir.

Sultan Hüseyin Baykara adına böyle bir konferansın ilk kez düzenleneceğini ve Herat'ın bu konferansa evsahipliği yapacak olmasının haklı gururunu yaşadığını kaydeden Dışışleri Temsilci Yardımcısı Feyzan, ülkemizin yanısıra Türkmenistan, Özbekistan ve İran'dan akademisyenleri ve araştırmacıları da bu konferansa davet etmek istediklerini, böylelikle bu bilimsel konferansın bölgesel bir niteliğe kavuşacağını, ülkemizden davet edilecek

akademisyenler ve araştırmacılar bağlamında Başkonsolosluğumuzun desteğine ve yönlendirmesine ihtiyaç duyduklarını dile getirmiştir.

2. Tarihi belli olmamakla birlikte, makale/bildiri ve tercümelerinin hazırlıkları için makul bir süre gerekeceği dikkate alındığında, anılan konferansın sonbaharda düzenlenmesi ihtimal dahilindedir. Konferans tarihinin tespitine ilişkin yarın (4 Mayıs) Valilikte bir toplantı düzenleneceği bilgisi alınmıştır.

3. XV. yüzyılın ikinci yarısında Horasan ve civarında yaklaşık 40 yıl hüküm süren Sultan Hüseyin Baykara döneminde, Herat İslam dünyasının en parlak kültür ve sanat merkezlerinden biri haline gelmiş, ayrıca tezhip, minyatür ve cilt sanatında büyük ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu süre zarfında Hüseyin Baykara sanatçıları, şairleri, ressamaları ve pek çok ilim adamını himaye etmiş olup, himaye ettiği kişiler arasında çocukluk arkadaşı olan ve klasik Çağatay edebiyatı ile Doğu Türkçesinin en önemli isimlerinden sayılan Ali şir Nevai de bulunmaktadır. Herat, Osmanlı dönemi Türk edebiyatında da büyük izler bırakmış; Hüseyin Baykara'nın kültür, sanat ve edebiyat adamlarıyla düzenlediği sohbetlere atıfla, Osmanlı coğrafyasında arif, aydın ve şairlerin sohbet meclisleri "Baykara Meclisi" olarak anılmıştır.

4. Vali İslamcar'ın özel talimatı ve desteğiyle başlanan ve ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla komisyon kurularak somut bir veçhe kazanan Sultan Hüseyin Baykara temalı bilimsel konferansın, bölge ülkeleri arasında bilimsel ve kültürel işbirliğini güçlendirmeye yönelik bir adım olacağı, bilgi aktarımı ve tecrübe paylaşımına zemin hazırlayacağı, yerli ve yabancı akademisyenlerin katılımıyla gerçekteşecek bu konferansın Timurlular döneminin kültürel ve tarihi mirası üzerine ortak bir literatür ortaya çıkmasına vesile olacağı, Herat'ın tarihi ve kültürel konumunu vurgulamasının yanısıra kültürel diplomasiyi güçlendirecek bir işlev göreceği düşünölmektedir.

Özbekistan, Türkmenistan ve İran temsilciliklerine de benzer hususlar iletileceği cihetle, anılan ölkelerden akademisyen ve araştırmacıların bulunacağı Hüseyin Baykara temalı konferansa ölkemizden akademisyen ve araştırmacıların katılmasında azami yarar görölmektedir. Öte yandan, hatırlanacağı üzere, Hüseyin Baykara'nın Herat'taki mezarının kırılmaz cam ile mahfaza altına alınması projesi TİKA tarafından yürütölmektedir. Herat'ın tarihinde müstesna bir yere sahip ve iki öлке kültürünün müşterek şahsiyetlerinden biri olan Hüseyin Baykara adına düzenlenecek konferansa ölkemizden de katılım sağlanması ölkemizin görönlüğüne ivme kazandıracaktır.”